

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

25 лютага 2013 года, № 3 (2085)

ВІЗІТЫ

«Дзяржава, створаная на пяску»

Дзень культуры Ізраіля
прайшоў у Інстытуце
журналістыкі 12 лютага.

У гэты дзень у будынак універсітэта на Кальварыйскай, 9 прыехалі прадстаўнікі ізраільскага культурнага цэнтру пры Пасольстве Дзяржавы Ізраіль у Рэспубліцы Беларусь. Яны арганізавалі выставу літаратуры з уласных фондаў, уручылі бібліятэцы падборку кніг сваіх землякоў і папоўнілі залу перыёдыкі новай прэсай. У чытальнай зале адкрылі перасоўную мастацкую выставу «Па слядах Шагала ў Ізраілі», прысвечаную 125-годдзю з дня нараджэння Марка Шагала. Студэнтам прадставілі працы сучасных мастакоў-ізраільцянаў, якія працягваюць традыцыі знакамітага беларуса ў сваёй творчасці. Апроч карцін, можна было ацаніць і фатаграфіі: серыя адмысловых здымкаў была зроблена з паветра і паказвала краіну з нязвыклых ракурсу. З той жа мэтай – распавесці пра дзяржаву з новага боку – перад аўдыторыяй будучых журналістаў выступіў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Дзяржавы Ізраіль у Рэспубліцы Беларусь Іосіф Шагал.

На фоне незвычайных кадраў прагучаў нечаканы ўступ: «Я не ведаю, ці патрэбная вам гэтая лекцыя. Але яна патрэбная мне. Важна, каб людзі больш ведалі пра Ізраіль». Пасол адзначыў, што ў прэсе часта з'яўляюцца матэрыя-

Пасол Ізраіля Іосіф Шагал у Беларускім дзяржаўным універсітэце

лы пра вайну ў яго краіне, і гэта ўсё, што бачыць большасць беларусаў. А між тым гэта дзяржава існавала 2 тысячы гадоў таму, Ізраіль можа лічыцца прабацькам сусветнай цывілізацыі. Нягледзячы на багатую гісторыю, афіцыйна Ізраіль з'явіўся зусім нядаўна: у маі 2013 г. яму споўніцца 65 гадоў. «Дзяржава была створана на пяску. У параўнанні з ёй Беларусь – гэта Богам любімая зямля», – кажа Іосіф Шагал. Для яго Беларусь з яе рэкамі, азёрамі і

лясамі здаецца антыподам краіны, дзе мала вады, нязменная спякота і амаль няма розніцы паміж парамі года. І тым часам Ізраіль займае першае месца ў свеце па колькасці інавацый і іх прыкладанні ў штодзённае жыццё, з'яўляецца адзінай дэмакратыяй на Блізкім Усходзе.

Як чалавек, які прапрацаваў у журналістыцы большую частку свайго жыцця, Іосіф Шагал па просьбе студэнтаў выказаўся пра стан беларускіх СМІ: «Ваша прэса

ці вельмі «про», ці вельмі «контра». Усярэдзіне няма нічога, не відаць яснай аналітыкі». На яго думку, журналістыка – паняцце суб'ектыўнае, яна шмат у чым залежыць ад людзей, якія падаюць навіны. Вельмі важна памятаць пра абавязак перад сабой, разумець, хто ты. «Праца ў СМІ, як і праца ўрача, вельмі адказная з пункта гледжання маралі. Калі вы дрэнны чалавек, вам нельга быць журналістам», – падагульніў Іосіф Шагал.

Дар'я ЧАРНЯЎСКАЯ

ДАСЯГНЕННІ

Падручнік новага стагоддзя

Дыплом першай ступені прысуджаны БДУ за выданне навучальнага дапаможніка з электронным дадаткам «Англійская мова. Сацыяльныя зносіны» ў намінацыі «Падручнік новага стагоддзя» на Нацыянальным конкурсе «Мастацтва кнігі–2013».

Навучальны дапаможнік рэалізуе прынцыпы дыскуснага падыходу ў выкладанні замежнай мовы, распрацаванага кафедрай англійскай мовы і моўнай камунікацыі БДУ сумесна з кафедрай рускай філалогіі Вільнюскага ўніверсітэта. Аўтары падручніка: Макарава А. У., Ухванава І. Ф., Браздзюска А. М., Краўле Т. П., Дзямідава В. В., Пархамовіч Т. В. і Савіч А. У.

Начальнік УРВР Наталля Герасімовіч з падручнікам і дыпламам Нацыянальнага конкурсу «Мастацтва кнігі»

Мастацкае і тэхнічнае афармленне ажыццёўлена ўпраўленнем рэдакцыйна-выдавецкай работы БДУ.

Выданне вылучаецца сучаснай вёрсткай з выкарыстаннем графічных і каляровых акцэнтаў, заставак, сюжэтна-выяўленчых шмук-

тытулаў, а таксама арыгінальных фотаздымкаў.

Цырымонія ўзнагароджання пераможцаў конкурсу адбылася 6 лютага ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі. Усяго на ўзнагароды прэтэндавалі 175 выданняў ад 31 выдавецтва. Журы абрала пераможцаў у 14 намінацыях.

Выданні, падрыхтаваныя УРВР, адзначаліся на гэтым конкурсе і раней, але такой высокай узнагароды ўдасцеены ўпершыню.

Нацыянальны конкурс «Мастацтва кнігі» праводзіцца з мэтай далейшага развіцця кніжнага мастацтва, павышэння мастацкай і паліграфічнай культуры беларускай кнігі, папулярызацыі найлепшых дасягненняў выдавецтваў краіны. Гэта падзея традыцыйна праходзіць у дні працы міжнароднай кніжнай выставы.

Паводле інфармацыі ўпраўлення рэдакцыйна-выдавецкай работы

Чытайце ў нумары:

ЭЛЕКТРОННАЯ
БІБЛІЯТЭКА БДУ

Ідэі стварэння і вынікі развіцця

Стар. 2

КАЛІ СКАРАЕ АСОБА!

Сустрачы клуба інтэлектуалаў, ініцыяванага кафедрай сацыялогіі, становяцца прыкметнай з'явай у культурным жыцці БДУ

Стар. 3

ПА ПОЎНАЙ ПРАГРАМЕ

Амаль і 150 студэнтаў пасля зімовай сесіі весела бавілі час у САК «Брыгання»

Стар. 4

Весткі з рэктарата

МЕДАЛЁМ Францыска Скарыны ўзнагароджаны дэкан юрыдычнага факультэта БДУ Сяргей Балашэнка. Гэтай узнагароды ён удасцеены за шматгадовую плённую працу, узорнае выкананне службовых абавязкаў, вялікі асабісты ўклад у дасягненні высокіх творчых паказчыкаў у сістэме адукацыі. Адпаведны ўказ падпісаў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь 4 лютага.

ДАМОВУ аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Клайпедскім універсітэтам падпісалі кіраўнікі ВУН акадэмік Сяргей Абламейка і прафесар Вайдуніс Лайрэнас. Прадугледжваецца абмен студэнтамі для знаёмства з гісторыяй, культурай Беларусі і Літвы, выкладчыкамі і маладымі навукоўцамі для чытання лекцый, асваення найноўшых тэхнік, метадык даследаванняў і навучання, а таксама вучэбнымі планами і праграмамі, вопытам і інфармацыяй па вучэбна-метадычнай рабоце.

БДУ, адзіны з нашай краіны, упершыню прыняў удзел у 10-й Усеказахстанскай выставе замежнай адукацыі (AKIEF-2013), якая праходзіла з 3 па 5 лютага ў Астане, Алматы, Атырау, Акту.

Інфармацыя пра ўсе спецыяльнасці і спецыялізацыі, факультэты і сістэму даўняўсёнтэцкай адукацыі БДУ выклікала шырокую цікавасць у наведнікаў.

У выставе бралі ўдзел больш за 100 ВУН і ССНУ з 19 краін свету.

Выстава была арганізавана кансультацыйна-адукацыйным агенцтвам «Глобус эдзюкейшн» (Globus Education) пры падтрымцы Міністэрства адукацыі і навукі Рэспублікі Казахстан.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

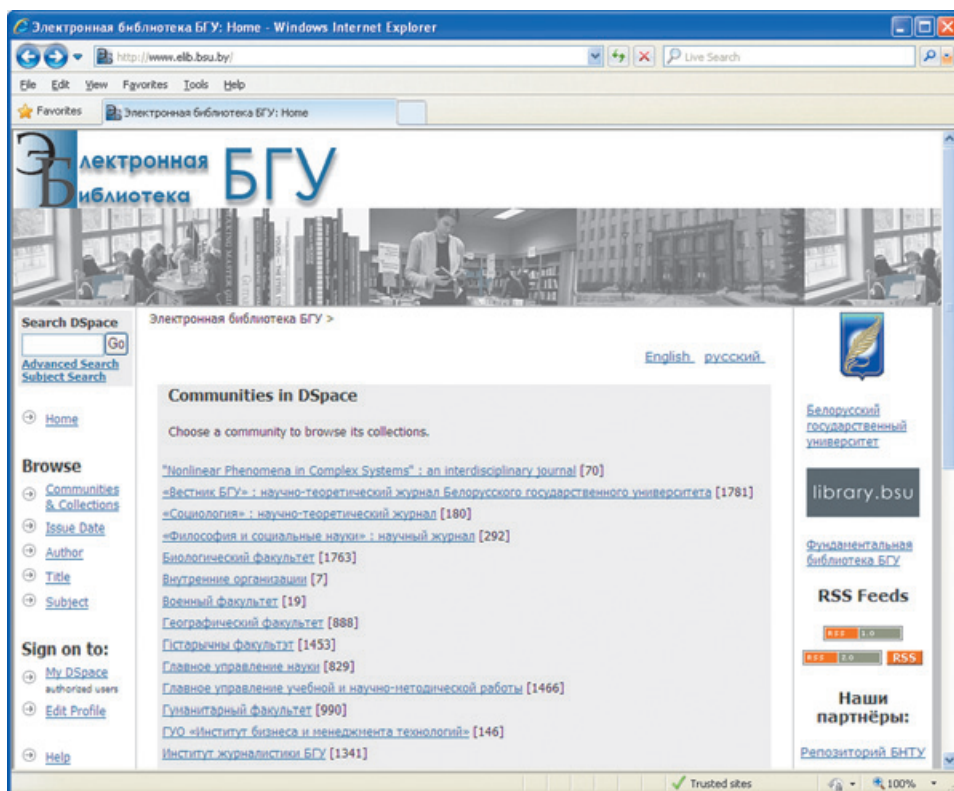
Электронная бібліятэка БДУ: ідэі стварэння і вынікі развіцця

Електронна бібліотека БДУ
(<http://www.elib.bsu.by>) була
ўведзена ў вопыт-
ную эксплуатацыю
ў верасні 2010 г.
і ўтрымлівала ў
той час каля 1 300
дакументаў (наву-
ковыя манаграфіі,
артыкулы, матэры-
ялы канферэнцый,
вучэбна-метадычныя
матэрыялы і т. п.).

Стварэнне ЭБ БДУ было прадэктыравана шэрагам фактараў. Па-першае, развіццём сучасных інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, якія дазваляюць даваць доступ да электронных крыніц інфармацыі ў любы час сутак і ў любым месцы, дзе ёсць падключэнне да глабальнай сеткі інтэрнэт. Па-другое, зменаў парадыгмы ў адукацыі, першараднай задачай якой сёння з'яўляецца не «перадача» ведаў выкладчыкам студэнту на ўсё жыццё, а развіццё ўмення ў будучага выпускніка ўстановы вышэйшай адукацыі (УВА) набываць новыя веды і самастойна нарошчваць уласны творчы патэнцыял на працягу ўсяго свайго жыцця, і гэта ўменне студэнта самастойна працаваць з'яўляецца сёння галоўным сродкам павышэння эфектыўнасці адукацыйнага працэсу ва ўніверсітэце. Па-трэцяе, расце папулярнасць міжнароднай ініцыятывы адкрытага доступу (Open Archives Initiative), асноўныя мэты якой – зрабіць вышэйшую адукацыю даступнай шырокім слоям насельніцтва і стварыць міжнародную інтэграваную адукацыйную і навуковую інфармацыйную прастору на аснове адзінага сеткавага пратаколу, вядомага як сеткавы пратакол збору мета-даных Ініцыятывы адкрытага доступу (OAI Protocol Metadata Harvesting), і адзінага фармату апісання інфармацыйных рэсурсаў, у якасці якога найбольш распаўсюджаная пашыраная схема Дублінскага ядра (Dublin Core), што выкарыстоўваецца для апісання рэсурсу, які размяшчаецца ў Электроннай бібліятэцы, г. зн. для фарміравання так званых яго метаданых (аўтар, назва і да т. п.), з дапамогай якіх ажыццяўляецца пошук рэсурсу пошукавымі машынамі сеткі інтэрнэт.

ПРЫСУТНАСЦЬ У ВЭБ-СЕТЦЫ

Апошні фактар мае сваё адлюстраванне ў сістэме ранжыравання ўніверсітэцкіх рэпазітарыяў (электронных бібліятэк) у міжнароднай сістэме ранжыравання ўніверсітэтаў Webometrics (<http://www.webometrics.org>).

info), стваральнікі якой дэкларавалі на сваім сайце наступны падыход да ацэнкі дзейнасці ўніверсітэтаў: «Мы імкнемся матываваць і навуковыя арганізацыі і асобных навукоўцаў мець сваю прысутнасць у вэб-сетцы, якая б адэкватна адлюстроўвала іх навукова-адукацыйную дзейнасць. Калі вэб-прадстаўленне арганізацыі ніжэйшае за чаканую пазіцыю, якая вызначаецца характарыстыкамі гэтай арганізацыі, то яе кіраўніцтву варта перагледзець сваю вэб-палітыку з мэтай забеспячэння істотнага прыросту аб'ёму і якасці сваіх электронных публікацый». На 09.06.2011 г. ЭБ БДУ займала ў сусветным рэйтынгу вэб-рэпозітарыяў (<http://repositories.webometrics.info/en/Europe/Belarus>) 748-е месца з 1 120 прадстаўленых у ім і была адзіным рэпозітарыем з Беларусі.

Папулярнасьць Ініцыятывы адкрытага доступу сярод навуковых устаноў тлумачыцца таксама тым, што стварэнне імі доступных у інтэрнэце інстытуцыйных рэпазітарыяў пазыўна адбываецца:

- 1) на іміджы навукоўца, супрацоўніка ўстановы, дзякуючы шырокаму доступу да яго прац;

2) на іміджі самої наукової установи, праці супрацоўнікаў якога становяцца вядомымі сусветнай навуковай супольнасці;

3) на іміджы краіны, работы супрацоўнікаў навуковых устаноў якой вядомыя і аўтарытэтыныя ва ўсім свеце.

ПОШУК ІНФАРМАЦЫІ І ДОСТУП ДА ДАКУМЕНТАЎ

Паколькі дзейнасць сучаснага ўніверсітэта прадугледжвае інтэнсіўнае выкарыстанне высокатэхналагічных сродкаў працы з адукацыйнымі і навуковымі

інформаційними ресурсами різних типів, то багатьом спеціалістам електронна бібліотека розглядається як індикатор статусу університету. Електронна бібліотека як інформаційна система традиційно виконує дві базисні задачі: пошук інформації у документних базах даних, включаючи бібліотечні фонди, і доступ до паунаткставів електронних документів. Перша задача ариєнтавана на падачу інформації пра наяўнасць тих ці інших виданняў. Другая забяспечвае хуткую і ефектыўную дастаўку неабходных дакументаў для выкарыстання.

Асноўнай часткай ЭБ з'яўляецца, безумоўна, яе кантэнт, г. зн. сукупнасць прадстаўленых у ёй інфармацыйных матэрыялаў (дакументаў). Крыніцы камплектавання месціва (кантэнту) ЭБ БДУ наступныя:

– электронныя выданні і электронныя аналагі друкаваных выданняў, уключаных у тэматычны план БДУ выдання вучэбнай, вучэбна-метадычнай, навуковай і даведачнай літаратуры;

– вучэбна-метадычныя матэрыялы Галоўнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы і факультэтаў;

– справаздачы аб НДР матэрыялы канферэнцый навуковых супрацоўнікаў, аспірантаў і студэнтаў, якія праводзяцца ў БДУ;

– артыкулы з часопісаў, рэдакцыі якіх працуюць пры ВНУ;

– науковця артыкулы, падручнікі, вучэбна-метадычныя дапаможнікі, прадстаўленыя аўтарамі-супрацоўнікамі БДУ;

– алічбаваныя дакументы з фонду Фундаментальнай бібліятэкі, тэрмін дзеяння аўтарскага права на якія скончыўся, і інш.

Тры электронныя бібліятэкі беларускіх ВУН ўвайшлі ў ўзба-
метрычны рэйтынг
рэпазітарыяў
(Ranking Web
of Repositories).
Электронная
бібліятэка БДУ
змясцілася ў рэйтын-
гу на **128-й** пазіцыі.
Рэпазітарый БНТУ і
электронная
бібліятэка Мінскага
інстытута кіравання
заялі **631-е**
і **1053-е** месца
адпаведна.

Канцэпцыя Ініцыятывы адкрытага доступу мяркуе працэс самаархівавання (self-archiving), г. зн. размяшчэнне дакумента ў ЭБ самім аўтарам, работнікам УВА, або адказным у структурным падраздзяленні УВА за гэты від дзейнасці.

АБАРОНА АЎТАРСКИХ ПРАВОЎ

З мэтай забеспячэння абароны аўтарскіх правоў з кожным аўтарам уключанага ў тэматычны план выданняў БДУ дакумента, які размяшчаецца ў ЭБ БДУ, заключаецца аўтарская дамова. Навыдадзеныя дакументы можна дэпаніраваць з атрыманнем іх аўтарам пасведчання аб дэпаніраванні. Больш падрабязна пра працэс дэпаніравання ў БДУ можна даведацца з палажэння аб дэпаніраванні, размешчанага на сайце БДУ (<http://www.bsu.by>) у раздзеле «Дэпаніраванне ў БДУ». Там жа можна знайсці інфармацыю пра дакументы, задэпаніраваныя ў БДУ ад жніўня 2012 г.

Пры заключэнні аўтарс-

кай дамовы з аўтарам ага-
ворваюцца наступныя ўзроў-
ні доступу да яго працы, якая
размяшчаецца ў ЭБ:

– адкрыты доступ – даеца доступ усім карыстальнікам інтэрнэту да метада-ных усіх дакументаў ЗБ, а таксама да поўных тэкстаў матэрыялаў канферэнцый, дакументаў, на якія скончыўся тэрмін дзеяння аўтарскага права, і да поўных тэкстаў дакументаў, на адкрыты доступ да якіх даў дазвол аўтар;

– карпаратыўны доступ – даецца доступ да метадавых усім карыстальнікам інтэрнэту, да поўнага тэксту дакумента – карыстальнікам сеткі БДУ, і да поўных тэкстаў дакументаў, на карпаратыўны доступ да якіх даў дазвол аўтар.

**КІРАВАННЕ
КАНТЭНТАМ**

Важнае значэнне для эфектыўнага пошуку патрэбнай інфармацыі ў ЭБ мае бачная для карыстальніка структура і механізмы пошуку інфармацыі ў ЭБ, якія яму прадстаўляюцца. Структура кантэнту ЭБ БДУ адпавядае структуры ўніверсітэта, усярэдзіне якой размешчаныя дакументы падзяляюцца на навуковыя публікацыі і навукальныя матэрыялы.

У адпаведнасці з рашэннямі рэйтынгавай камісіі БДУ, пры Фундаментальнай бібліятэцы арганізавана вучоба як адказных у структурных падраздзяленнях БДУ за раздзелы ЭБ, так і ўсіх тых, хто жадае размясціць свае працы ў ЭБ супрацоўнікаў універсітэта.

Вибар адкрытага праграмнага кода D-Space у якасці праграмнага забеспячэння ЭБ БДУ даў магчымасць сінхранізаваць размяшчэнне дакументаў у электроннай бібліятэцы з іх індэксаваннем сістэмай Google Scholar, што забяспечвае добрую іх «бачнасць» у самай папулярнай сістэме пошуку інфармацыі ў глабальнай сетцы інтэрнэт.

у ЭБ БДУ рэалізавана размеркаванне адміністрацыйнае яе раздзеламі, якое ажыццяўляючы акадэмія ад факультэтаў, кафедраў за выдзяленне раздзелаў сваіх структурных падраздзяленняў. Дзякуючы такому падыходу на працягу параўнальна кароткага часу ўдалося істотна нарасці кантэнт ЭБ, у якой на 01.02.2013 г. было 28 000 дакументаў, з іх 24 360 (87 %) у адкрытым доступе.

РЭЙТЫНГ І СТАТЫСТЫКА

На 01.02.2013 г. у сусветным рэйтынгу рэпазітарыяў Webometrics Ranking Web of World's Repositories ЭБ БДУ знаходзілася на 128-м месцы, апыраджаваючы найбліжэйшы з беларускіх рэпазі-

тарыяў (рэпазітарый Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта) на 503 пазіцыі. Безумоўна, такі высокі вынік дасягнуты дзякуючы актыўнай падтрымцы развіцця ЭБ БДУ кіраўніцтвам універсітэта, актыўнаму ўдзелу ў яе напавэнні адказных за раздзелы ЭБ і аўтараў, супрацоўнікаў універсітэта, якія размяшчаюць у ёй свае працы.

У карыстальніка ЭБ БДУ ёсць магчымасць скарыстацца віртуальнай службай паведамлення RSS (Really Simple Syndication) аб размяшчэнні ў электроннай бібліятэцы новых, якія прадастаўляюць для яго цікавасць, дакументаў.

Размяшчэнне дакументаў у ЭБ дае магчымасць прымянення сучасных сродкаў збору статыстычных даных аб выкарыстанні размешчаных у ёй дакументаў, у прыватнасці, для збору статыстыкі аб выкарыстанні дакументаў ЭБ БДУ ўжываецца сістэма Google Analytics, у якой зарэгістравана электронная бібліятэка.

Сабраныя гэтай сістэмай
статыстычныя даныя аб вы-
карыстанні ЭБ БДУ ў 2012 г.
сведчаць пра наступнае:

- колькасць наведванняў ЭБ БДУ за год – 167 847 (459 наведванняў у дзень);

• 87 076 (51,9 %) навед-
ванняў з камп'ютараў, якія
знаходзіліся ў г. Мінску (уся-
го ж наведвалі ЭБ БДУ з
камп'ютараў, якія знахо-
дзяцца ў 1 435 гарадах 112
краін);

• 1 055 (0,6 %) навед-
вання́ були ажиццёулены з
дапамогай мабильных пры-
лад (уключаючы планшэтныя
ПК);

- больш за ўсё пераходзя на ЭБ БДУ было зроблена з дапамогай пошукавай сістэмы Google (61 109) і з сайта БДУ (<http://www.bsu.by>) (29 995);

• было прагледжана
1 208 703 старонак даку-
ментаў.

У заключенні варту адзначыць, што з прычыны важнасці задач, якія вырашаюцца ЭБ БДУ, яе развіццё патрабуе пастаяннага ўвагі і актыўнага ўдзелу ў яе развіцці як з боку кіраўніцтва ўніверсітэта, так і з боку ўніверсітэцкай супольнасці. Відэочанна, што магутная электронная бібліятэка павышае агульны ўзровень выкладання і прэстыж навучальнай установы ў цэлым. Масавае выкарыстанне электронных рэсурсаў з'яўляецца асновай пры ўкараненні сучасных адукацыйных тэхналогій, якія паляпшаюць якасць навучальнага працэсу і прыцягваюць новых абітурыентаў.

**Пётр ЛАПО,
дырэктар
Фундаментальнай
бібліятэкі БДУ**

СУСТРЭЧЫ

Фота Генадзя КРАСЮКОВІЧА

Сярод удзельнікаў творчай сустрэчы з Анатолем Рубінавым было шмат высокіх гасцей

Калі скарае Асоба!

Сходы **клуба інтэлектуалаў**, ініцыяванага кафедрай сацыялогіі ФФСН, становяцца прыкметнай з'явай у культурным жыцці БДУ. Чарговая сустрэча сяброў клуба адбылася вечарам у пятніцу, 8 лютага, пад дахам **Літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа**.

Атмасфера ў гэты раз надзвычайна інтрыгавала, таму што жадыным гасцем быў акадэмік Анатоль Рубінаў, які прадставіў свае новыя песні. Фізікі-лірыкі – справа заўсёды захапляльная, выклікае непадзробную цікавасць, асабліва для пераважнай колькасці прысутных гуманітарнаў. Эмацыйнасць сустрэчы падсілкоўвалася і разуменнем тымі, хто сабраўся, высокай статуснай пазіцыі Анатоль Рубінава – вядомага навукоўца, грамадскага і дзяржаўнага дзеяча. Праўду кажу-

чы, падкупляла шчырасць і рашучасць Анатоль Мікалаевіча, які пагадзіўся прадставіць на суд патрабавальнай публікі свае аўтарскія песні і выступіць у ролі барда.

Песень у гэты вечар было шмат! У любым выпадку, дастаткова, каб пераканацца ў шырыні інтэрэсаў аўтара, паэтычна творчасць якога разам з патрыятычнай і грамадзянскай лірыкай уключае ўсю разнастайнасць чалавечых адносін, сяброўства і каханне. Ёсць нешта прывабна-шчырае ў гэтым ра-

мантызме аўтарскіх песень А. М. Рубінава, ёсць галоўнае – спроба як мага паўней асэнсаваць навакольны свет, выказаць сваё стаўленне да яго і сумленна раска-заць пра гэта людзям праз аўтарскую песню.

Невялікая гасцёўня дома-музея народнага паэта Якуба Коласа, што ў двары Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, змясціла ў сабе ў гэты вечар мноства гасцей – прадстаўнікоў айчынай культуры, навукі і адукацыі. Заваяваная шчырасцю выканаўцы, публіка «адтала» і з вялікім натхненнем слухала А. М. Рубінава. Падумалася, як важна, што сярод нас ёсць Асобы такія шматгранныя, цікавыя, заўсёды адкрытыя да дыялогу. І яны сапраўды скараюць...

**Прафесар
Аляксандр ДАНИЛАЎ**

СУПРАЦОЎНІЦТВА

БДУ ў Акадэміі навук

21 студзеня ў Інстытуце філасофіі НАН Беларусі адбылося ўрачыстае адкрыццё **філіяла кафедры філасофіі і метадалогіі навукі** факультэта філасофіі і сацыяльных навук.

Гісторыя кафедры філасофіі і метадалогіі навукі пачынаецца з заснавання БДУ. Цяпер кафедра забяспечвае выкладанне філасофіі і філасофскіх дысцыплін на ўсіх факультэтах БДУ для ўсіх катэгорый навучэнцаў. Яе супрацоўнікі актыўна асвойваюць новыя адукацыйныя тэхналогіі, абапіраючыся пры гэтым на назапашаны вопыт і сур'ёзныя традыцыі ў сферы педагагічнай і навукова-даследчай дзейнасці. За гады свайго існавання кафедра выпусціла больш за 2 тыс. кваліфікаваных спецыялістаў з вышэйшай філасофскай адукацыяй і падрыхтавала больш за 300 кандыдатаў і больш за 12 дактароў філасофскіх навук.

Адкрыццё філіяла кафедры філасофіі і метадалогіі навукі ўвасабляе пачатак новага этапу ўзаемадзеяння паміж акадэмічнай навукай і вышэйшай школай у сферы сацыяльна-гуманітарных ведаў у нашай краіне. Філіял закліканы стаць цэнтрам каардынацыі філасофска-метадалагічных даследаванняў у вышэйшых навучальных установах краіны.

План работы філіяла кафедры ўключае правядзенне сумесных пасяджэнняў навукова-метадычнага семінара кафедры філасофіі і метадалогіі навукі БДУ і філасофска-метадалагічных семінараў,

якія праводзяцца ў Інстытуце філасофіі і іншых падраздзяленнях НАН Беларусі. Гэта дазволіць вырабляць новыя падыходы да выкладання філасофіі ва ўмовах рэформы сацыягуманітарных дысцыплін у вышэйшай школе і ўвядзення модульнай сістэмы навучання студэнтаў. Акрамя таго, адкрываюцца новыя магчымасці для шырокага абмеркавання і апрабавання вынікаў дысертацыйных даследаванняў, падрыхтоўкі сумесных навукова-практычных, інавацыйных праектаў, арганізацыі і правядзення навуковых канферэнцый і штогадовых навукова-тэарэтычных семінараў з удзелам аспірантаў і маладых навукоўцаў.

Мяркуецца прыцягненне вядучых спецыялістаў Інстытута філасофіі да правядзення навучальных заняткаў са студэнтамі і магістрантамі, кіраўніцтва курсавымі, дыпломнымі і магістарскімі працамі, удзелу ў працы ДЭК.

Выкладчыкі кафедры атрымаюць магчымасць вывучыць досвед працы і павысіць сваю кваліфікацыю ў Інстытуце філасофіі, а супрацоўнікі інстытута змогуць праходзіць стажыроўкі ў БДУ. Студэнты ж змогуць прайсці навукова-вытворчую практыку на базе філіяла кафедры і азнаёміцца з выкананнем заданняў у рамках дзяржаўных навуковых

А. А. Лазарэвіч і А. І. Зелянкоў

праграм у Інстытуце філасофіі.

Ва ўрачыстым адкрыцці філіяла кафедры прынялі ўдзел акадэмік-сакратар АДДЗЯлення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі А. А. Каваленя, дырэктар Інстытута філасофіі НАН Беларусі А. А. Лазарэвіч, загадчык кафедры філасофіі і метадалогіі навукі А. І. Зелянкоў, намеснік дэкана ФФСН А. М. Бобр, вядучая супрацоўнікі абодвух навуковых цэнтраў. Адбылася прэзентацыя навуковых дасягненняў, праектаў і асноўных публікацый кафедры філасофіі і метадалогіі навукі.

**Дацэнт
Д. Р. ДАБРАРОДНІ**

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

- 1 сакавіка** Чахоўскі Георгій Канстанцінавіч, дацэнт кафедры сучаснай беларускай мовы
- 5 сакавіка** Талставухава Валянціна Фёдаруна, дацэнт кафедры англійскага мовазнаўства
- 5 сакавіка** Казакова Таццяна Пятроўна, загадчык кафедры гісторыі беларускай літаратуры
- 7 сакавіка** Васільева Алена Эдуардаўна, намеснік дэкана эканамічнага факультэта
- 9 сакавіка** Сямак Алена Адольфаўна, дацэнт кафедры міжнародных эканамічных адносін
- 11 сакавіка** Цітарэнка Ларыса Рыгораўна, прафесар кафедры сацыялогіі
- 13 сакавіка** Еўтушэнкаў Анатоль Мікалаевіч, загадчык кафедры малекулярнай біялогіі
- 15 сакавіка** Самадурэў Аляксандр Аляксандравіч, дацэнт кафедры агульнай матэматыкі і інфарматыкі
- 18 сакавіка** Яновіч Алена Іванаўна, прафесар кафедры рускай мовы
- 19 сакавіка** Кузьмянкоў Мікалай Фёдаравіч, дацэнт кафедры фізыхавання і спорту
- 20 сакавіка** Анціпава Кацярына Анатольеўна, прафесар кафедры эканамічнай географіі замежных краін

Спіс усіх імяніннікаў размешчаны на сайце БДУ www.bsu.by у раздзеле «Нашы юбіляры».

Паводле інфармацыі ўпраўлення кадраў БДУ

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі;
ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: эканамічнай географіі замежных краін, эканамічнай географіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, міжнародных адносін, гісторыі паўднёвых і заходніх славян, гісторыі Расіі, гісторыі старажытнага часу і сярэдніх вякоў, сацыялогіі, англійскай мовы і моўнай камунікацыі;

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: эканамічнай географіі замежных краін, эканамічнай географіі Беларусі і дзяржаў Садружнасці, фізічнай географіі свету і адукацыйных тэхналогій, рускай мовы, англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, крымінальнага права, тэорыі і гісторыі дзяржавы і права, гісторыі новага і найноўшага часу, сацыялогіі, філасофіі і метадалогіі навукі, сацыяльнай камунікацыі, псіхалогіі, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў;

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: раманскага мовазнаўства, рускай мовы, англійскай мовы гуманітарных спецыяльнасцяў, тэхналогій камунікацыі, тэорыі і гісторыі дзяржавы і права, фізічнага выхавання і спорту, англійскай мовы гуманітарных факультэтаў, англійскай мовы і моўнай камунікацыі, нямецкай мовы;

ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: канстытуцыйнага права, псіхалогіі, фізічнага выхавання і спорту.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5 а, тэл. 209-54-36.

ДЗЯРЖАЎНЫ ІНСТЫТУТ КІРАВАННЯ І САЦЫЯЛЬНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: эканомікі і кіравання бізнесам, прававых дысцыплін, сацыяльнай работы;

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ кіравання фінансамі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, аддзел кадраў, тэл. 306-00-28.

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Падрыхтоўка ў БДУ магістраў у сферы матэматычнага і праграмнага забеспячэння мабільных прылад – БелТА, 21.by, bybanner.com (15.02).

Сустрэча кітайскага Новага года – tut.by, 21.by (13.02).

Сустрэча з воінамі-афганцамі на гістарычным факультэце БДУ – БТ-1, «Мінск-новости», 21.by (12.02).

Удзел студэнтаў БДУ у праграме Міжнароднай асацыяцыі па абмене студэнтамі тэхнічных спецыяльнасцяў (IAESTE) – БелТА, belniva.by, 21.by, bybanner.com, naviny.by (12.02), zn.by (13.02), «Рэспубліка» (15.02).

Дзень культуры Ізраіля ў Інстытуце журналістыкі БДУ – БелаПАН, naviny.by (12.02), open.by (13.02), БТ-1 (16.02).

Гутарка з першым прарэктарам БДУ Міхаілам Жураўковым – «Мінскі курьер», tut.by (12.02), «Вечерний Минск», vminsk (14.02).

Удзел студэнтаў БДУ ў конкурсе камерцыйнай медыяцыі ў Парыжы – БелТА, zn.by, 21.by, sb.by, belniva.by (10.02).

Пачатак конкурсу творчых прац сярод школьнікаў 9–11 класаў «Мая мова – мая культура – я» – БТ-1, 21.by (06.02).

Абранне Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ ў Еўрапейскі фонд развіцця менеджменту – БелТА, ng.by, 21.by, belniva.by, novostimira.com, newsFort.ru, институт.com.ua (06.02).

Каментар прафесара эканамічнага факультэта БДУ Валерыя Байнева па пытаннях эканомікі Беларусі – «Народная газета», ng.by, 21.by (06.02).

Пра юных матэматыкаў-стыпендыятаў прэзідэнцкага спецфонду і іх настаўнікаў – старшага выкладчыка кафедры метадаў аптымальнага кіравання БДУ Леаніда Лаўрыновіча і дацэнта кафедры вышэйшай матэматыкі Барыса Камракова – «СБ-Беларусь сегодня», sb.by, 21.by (06.02).

Дэкан ФПМІ Павел Мандрык пра ўзаемадзеянне студэнтаў і выкладчыкаў з прадпрыемствамі рэальнага сектара – «Настаўніцкая газета» (05.02).

Пра свой праект «Стварэнне малатанажнага прадпрыемства фармацэўтычных субстанцый для атрымання супрацьпуклінных, кардыятропных і іншых лекавых сродкаў...» распавядае вядучы навуковы супрацоўнік лабараторыі лекавых сродкаў на аснове мадыфікаваных поліцукрыдаў НДІ ФХП БДУ Павел Бычкоўскі – «Настаўніцкая газета» (05.02).

Як праходзіць у ліцэі БДУ эксперымент па ўкараненні персанальных электронных прылад у адукацыйны працэс – «Настаўніцкая газета» (05.02).

Павелічэнне плана прыёму абітурыентаў у БДУ на 2013 год – БелТА, БТ-1, belniva.by, БелаПАН, naviny.by, «Мінск-новости», Інтэрфакс, tut.by, open.by, (05.02), СТБ, zvyazda.minsk.by, ng.by (06.02), «СБ-Беларусь сегодня» (08.02).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Па поўнай праграме

Амаль **150 студэнтаў** (у тым ліку 10 з іншых ВНУ) пасля зімовай сесіі памянjalі хатнія сямейныя выгоды на паездку ў САК «Брыганціна», дзе нацешыліся актыўным адпачынкам.

На працягу тыдня праводзіліся шматлікія спартыўныя мерапрыемствы. У любы дзень можна было ўзяць лыжы і аб'ехаць вакол увесь лагер. Ці пагуляць у валеібол, на спаборніцтвах па якім разгарнуліся сапраўдныя бітвы за першынство. І не важна, добра ты гуляеш ці дрэнна, камандны дух аб'ядноўвае настолькі, што ім пранікаліся нават гледачы. Але не толькі валеібол быў такім насычаным. Праходзіў турнір па настольным тэнісе, більярдзе. Не засталіся незаўважанымі і наведнікі басейна: хоць там спаборніцтваў не адбылося, самыя актыўныя былі ўзнагароджаны дыпламамі разам з пераможцамі ў валеіболе, більярдзе і тэнісе.

Ахвотныя маглі паўдзельнічаць у штодзённых трэнінгах на тэмы ўзаемаадносін і здаровага ладу жыцця. Для аматараў кніг працавала бібліятэка, у якой можна было зачытацца настолькі, што міргнеш – і вечар настаў.

Нарэшце, кульмінацыя кожнага лагера – дыскатэка. Натуральна, кожны дзень, з 9 вечара і да паўночы. А самае важнае, што, які б кірунак музыкі ты ні слухаў, тут табе падабаецца ўсё. Трэкі выдатных выканаўцаў і гуртоў ва ўсіх на слыху, усе ведаюць словы і пазнаюць па

першых акордах. І нават перадашкі ладзіць не хочацца, бо кожная песня – космас!

Лагічнае завяршэнне кожнага дня – сон. Часам не па графіку, а гадзінак у 5, але ўсё ж сон. Аднак, як бы ваша ноч у «Брыганціне» ні праходзіла, гэта адназначна адпачынак для душы і цела.

Вось цяпер можна ўспомніць, як жа мы ставімся да лагернага харчавання... і тут жа пра гэта забыць. Нягледзячы на ўсе стэрэатыпы, ежа ў «Брыганціне» была заўсёды смачнай. Не ведаю, ці то таму, што дзень быў распісаны па хвілінах і папрабавалася шмат энергіі, ці з прычыны высокага прафесіяналізму кухараў, але ежа ў талерках практычна не заставалася. Нават суп для некаторых стаў абавязковым складнікам абеду. Важна і тое, што на тыдзень мы далучылі сябе да правільнага харчавання, а не так, што «сняданак, перакусы, абед, перакусы і г. д.». Так што сталавай вялікі плюс!

БДУ, як арганізатар зімовага лагера для сваіх студэнтаў у «Брыганціне», паклапаціўся пра тое, каб захоўваўся мір і парадак, развіваліся пэўныя веды і здольнасці кожнага адпачывальніка, па яго жаданні, вядома ж. Своечасовая ўборка карпусоў, на дзіва

Фота Цімафей Андрэева

цёплыя пакоі зрабілі атмасферу ў «Брыганціне» амаль хатняй. Гэта насамрэч так, бо ў дадатак да ўсяго многія настолькі пасябравалі, што сталі як сям'я.

Вялікай сям'ёй студэнтаў рабілі не толькі спартыўныя мерапрыемствы. Па ўласнай ініцыятыве ладзіліся розныя гульні. Быў праведзены майстар-клас, на якім рабілі з надзіманых шарыкаў цацкі.

Апытанне «Што табе больш за ўсё спадабалася ў «Брыганціне-2013?»

Арцём:

– Спартыўныя спаборніц-

твы. Хоць сам я і не ўдзельнічаў, але было вельмі займальна назіраць.

Канстанцін:

– Спадабалася тое, што можна шмат з кім пазнаёміцца і пагутарыць. Сустрэцца з сябрамі. Корміць вельмі смачна. Дыскатэкі класныя былі ў гэтым годзе. Але для мяне больш важныя зносіны.

Іван:

– Усё спадабалася! А калі дакладней, то вечары і дыскатэкі.

Руслан:

– Добрыя, цікавыя людзі, якія мяне атачалі, атмасфе-

Фота Мары Кот

ра, смачная ежа. Магчыма, актыўна займацца спортам, а менавіта лыжы, більярд, валеібол, басейн. Вільготнасць ніжэйшая, чым у горадзе. Як заўсёды, дыскатэкі. Асалода ад таго, што чарговая сесія здадзена паспяхова, ну і тое, што нас, адпачывальнікаў, цэнтралізавана прывозяць і адвоззяць з «Брыганціны».

Вікторыя:

– Сяброўская атмасфера, людзі, з якімі было весела.

Аляксей:

– Шчыра кажучы, я сумняваюся, што ў «Брыганціне»

будзе класна. І вельмі дарма. Гэта было незабыўна. Правесці столькі часу ў кампаніі сваіх сяброў і пры гэтым пазнаёміцца з новымі людзьмі – гэта тое, што трэба на вакацыях, каб яны запамніліся. Дыскатэкі да поўначы, бяссонныя ночы... Усё гэта нагадала мне лета. Едзьце ў «Брыганціну» – не пашкадуеце :)

Сапраўды, уражанні ў ўспамінаў ад «Брыганціны-2013» засталася столькі, што ўсіх іх нават расказаць, напэўна, немагчыма.

Яўгенія КОРБУТ

СТУДЭНЦКІ ІНТАРЭС

12 лютага на гістарычным факультэце БДУ прайшла **сустрэча воінаў-інтэрнацыяналістаў** са студэнтамі і школьнікамі, прыверкаваная да 24-й гадавіны вываду савецкіх войскаў з Афганістана.

У холе актавай залы была арганізавана выстава на ваенную тэматыку – форма салдат і афіцэраў, медалі і ордэны, кнігі і ўзоры боепрыпасаў прыцягнулі ўвагу маладых удзельнікаў сустрэчы.

Мерапрыемства пачалося з уступных слоў дэкана гістфака Сяргея Ходзіна, якому за актыўны ўдзел у патрыятычным выхаванні моладзі воіны-інтэрнацыяналісты ўручылі ўзнагароду БСВВА «За заслугі 2-й ступені». Гасці па чарзе падымаліся на трыбуну, дзе кожны распавядаў сваю гісторыю, дзяліўся баявым вопытам і ўражаннямі.

Старшыня савета БСВВА Ленінскага раёна і выкладчык кафедры крыніцазнаўства Уладзімір Панфілаў распавёў кароткую гісторыю вайны. Прычыны канфлікту, фактары ўплыву, важныя даты, найбольш значныя аперацыі савецкіх войскаў, асноўныя задачы. Адлюстраваны ў прэзентацыі экскурс дапамог больш выразна і ясна ўявіць су-

працэсцяны бакоў, бо большасць слухачоў былі яшчэ вельмі маладыя, каб памятаць і ведаць гісторыю падзей.

Кранулі за душу словы Валерыя Гайдукевіча, старшыні ГА «Беларускі саюз

ветэранаў вайны ў Афганістане». «Так! Нам было цяжка! Вялікія перапады тэмпературы, складаная адаптацыя, стрэсы, павальныя хваробы, няясная ежа і вада, а самае страшнае – страта сваіх таварышаў, – распавёў дэпутат Палаты Прадстаўнікоў. – Высокі маральны дух і добрая падрыхтоўка, вера і тое, што нас чакаюць дома, дапамагалі нам выжыць!» На думку кіраўніка БСВВА, ваенны чалавек не належыць сабе і нясе велізарную адказнасць. «Армейская служба фарміруе характар, прыводзіць да разумення жыцця, самастойнасці і дапамагае дасягнуць поспехаў на любой ніве», – рэзюмаваў Валерыя Уладзіміравіч.

Старшыня МГА інвалідаў воінаў-інтэрнацыяналістаў Сяргей Красоўскі распавёў пра матывы ўдзелу ў афганскай вайне. «Мы зусім іншае пакаленне, выгадаванае на героях Вялікай Айчыннай вайны, – адзначыў удзельнік баявых дзеянняў. – Калі прынялі прысягу, а Радзіма дала загад, мы выконвалі. Мы прыйшлі дапамагаць афганскаму народу, а не захопліваць!»

Кіраўнік мінскай арганізацыі БСВВА Уладзімір Шохаў зрабіў акцэнт на самым

галоўным – памяць і сяброўства. «Ты ішоў у бой, ты павінен быў быць упэўнены ў сваіх таварышах, хто злева, а хто справа, павінен ведаць, што цябе вынесуць», – падзяліўся Уладзімір Ільч. Ён з гонарам заявіў, што служыць у арміі было прэстыжна. Старшыня БСВВА г. Мінска таксама распавёў пра гісторыю стварэння арганізацыі і запрасіў усіх добраахвотнікаў і валанцёраў прыняць удзел у развіцці ветэранскага руху.

Старшыня Фонду сацыяльнай абароны ўдоў і дзяцей ваеннаслужачых, якія загінулі ў лакальных ваенных канфліктах, Тамара Доўнар не пакінула ўбаку жаночае пытанне. Паводле яе слоў, медсёстры, маці, жонкі былі тымі смелымі жанчынамі, якія знаходзіліся побач, пасялялі надзею і дапамагалі не памерці.

Студэнты выказалі словы падзякі праз песні, танцы, уласныя вершы. Творчасць моладзі зрабіла сустрэчу яшчэ больш цікавай.

Хвілінай маўчання ўшанавалі ўсіх тых, хто не вярнуўся, хто знік без вестак. Не раз удзельнікі сустрэчы выказвалі словы падзякі арганізатарам. «Дзякуй, што памятаеце, што не абывакая!» Нам гэта важна!» Тэма патрыятызму застаецца актуальнай. Выхаванне моладзі на гераічнай гісторыі нашага народа – заклад абароны, свабоды і незалежнасці нашай Радзімы!

Вольга НАРАЛЕНКАВА

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ПСІХАЛАГІЧНАЯ СЛУЖБА

Вясна —

час абнаўлення, пара росквіту, новых адкрыццяў і пачынанняў. Увесну ў размовах усё часцей пачынае гучаць слова **«адносіны»**. У гэтым выпуску мы запрашаем вас падумаць пра розныя віды адносін, якія праймаюць усе аспекты нашага жыцця.

Апошнім часам становіцца асабліва актуальным пытанне ўзаемадзеяння паміж рознымі краінамі. Спецыялісты псіхалагічнай службы не засталіся ўбаку і

дзеляцца вынікамі сваёй працы з замежнымі студэнтамі.

Усе мы знаходзімся ва ўзаемадзеянні з навакольнымі: сябрамі, членамі сям'і, аднагрупнікамі, кале-

гамі. Мы абменьваемся не толькі інфармацыяй, але і эмоцыямі, уражаннямі, перажываннямі. Падзяліцца сваімі думкамі пра навуку псіхалогію запрашае наш праект «Навуковае відэа «Твой погляд».

Важнае пытанне, якое часта гучыць ад студэнтаў: як мне ўсё паспяваць? Мы прапануем некалькі рэкамендацый, як наладзіць свае адносіны з часам.

Студэнцтва – выдатная пара, у якую мы не толькі вучымся, але і будзем свае адносіны з любімымі, задумваемся пра стварэнне сям'і і будучае бацькоўства. Наш цэнтр перспектывага дзяцінства распаўвадае пра сваю працу і запрашае да ўдзелу ў цікавых праграмах.

ЗАМЕЖНЫЯ СТУДЭНТЫ: ДА СУПРАЦОЎНІЦТВА І ЎЗАЕМАРАЗУМЕННЯ

Ідэя стварэння праекта па працы з замежнымі студэнтамі з'явілася даволі даўно, калі колькасць хлопцаў і дзяўчат з іншых краін, якія прыязджаюць у Беларусь вучыцца, прыкметна вырасла. Перад факультэтамі і інтэрнатамі асабліва актуальна паўстала пытанне, як дапамагчы студэнтам з розных краін гарманічна ўліцца ў студэнцкае жыццё ў цэлым і навучальны працэс у прыватнасці.

І тады ў фокус увагі псіхалагічнай службы трапілі такія пытанні, як адаптацыя замежных студэнтаў, развіццё і ўмацаванне сяброўскіх адносін беларускіх і замежных навучэнцаў, знаёмства з менталітэтам і культурай прадстаўнікоў іншых краін.

Першы год навучання ў ВУ для ўсіх студэнтаў звязаны з пытаннямі адаптацыі. Адрываючыся ад бацькоўскай сям'і, прыязджаючы ў незнаёмы горад, усе студэнты сутыкаюцца з новымі відамі дзейнасці, іншай, адрознай ад школьнай, сістэмай навучання і кантролю ведаў. Усе гэтыя фактары ўскладняюць уваходжанне ў студэнцкае жыццё. Студэнтам, якія прыехалі з іншых краін, даводзіцца яшчэ і мець справу з нязвыклым менталітэтам, іншымі сацыякультурнымі патрабаваннямі.

Якія ж цяжкасці замежныя студэнты асабліва востра адчуваюць у

першы год знаходжання ў новай краіне?

Па-першае, гэта так званыя псіхафізіялагічныя цяжкасці, звязаныя з перабудовай асобы, «уваходжаннем» у новае асяроддзе, псіхаэмацыйным напружаннем, зменаў клімату.

Па-другое, цяжкасці, якія суправаджаюць вучэбна-пазнавальны працэс і звязаныя, у першую чаргу, з недастатковай моўнай падрыхтоўкай, пераадоленнем адрозненняў у сістэмах адукацыі, адаптацыяй да новых патрабаванняў і сістэмы кантролю ведаў; арганізацыяй навучальнага працэсу.

Па-трэцяе, гэта сацыякультурныя цяжкасці, звязаныя з засваеннем новай сацыяльнай і культурнай прасторы ВУ, з пераадоленнем моўнага бар'ера ў вырашэнні каму-

нікатыўных праблем як па вертыкалі, г. зн. з адміністрацыяй факультэта, выкладчыкамі і супрацоўнікамі, так і па гарызанталі, г. зн. у працэсе міжасобасных зносін унутры міжнацыянальнай малой вучэбнай групы.

Для таго, каб дапамагчы замежным студэнтам паспяхова адаптавацца і паменшыць верагоднасць узнікнення разнастайных праблем і канфліктаў, супрацоўнікамі псіхалагічнай службы сумесна з іншымі падраздзяленнямі ўніверсітэта была распрацавана спецыяльная праграма па адаптацыі замежных студэнтаў да ўмоў адукацыйнага працэсу ў БДУ.

Мы запрашаем усіх зацікаўленых да супрацоўніцтва. Давайце разам рабіць наш універсітэт больш прыязным і эфектыўным!

Дата	Мерапрыемствы	Час	Інт.
27.02	Трэнінг «Мужчына і Жанчына: спазнаць і пакарыць»	18.00	10
27.02	Дзелавая гульня «Навыкі эфектыўнай камунікацыі»	18.00	2
27.02	Семинар-практыкум «Эфектыўная камунікацыя»	19.00	6
27.02	Псіхалагічная гасцёўня «Знайдзі сваю казку»	18.00	11
06.03	Псіхалагічная гасцёўня «Грані жаночасці»	18.00	7
06.03	Псіхалагічная гасцёўня «Таямніцы жаночасці»	18.00	11
6, 13, 20, 27.03, 03.04	Трэнінг (5 заняткаў) «Міжасобасныя канфлікты і шляхі іх пераадолення»	18.00	10
7.03	Псіхалагічная гасцёўня «Гендарны аспект лідарства»	18.00	2
13.03	Трэнінгавы модуль «Змяненні, адной мэтай». Заняткі 1: «Час вырашаць»	18.00	2
13.03	Псіхалагічная гасцёўня «Грані мужнасці»	18.00	7
19.03	Трэнінгавы модуль – заняткі 1 «Першы крок у кар'еру: рэзюмэ»	18.00	1
18.03, 19.03	Трэнінгавы модуль «Ад мэты да выніку, або Тэхналогіі эфектыўнага планавання і дасягнення мэт»	18.00	2
20.03	Трэнінгавы модуль «Звязаныя адной мэтай». Заняткі 2 «Час дзейнічаць»	18.00	2
20.03	Трэнінгавы модуль «Падары сабе мару». Заняткі 1: «Асноўныя правілы пастаноўкі і рэалізацыі мэт»	19.00	6
20.03	Псіхалагічная гасцёўня «Законы прывабнасці»	18.00	11
27.03	Трэнінгавы модуль «Падары сабе мару». Заняткі 2: «Асноўныя правілы расстаноўкі прыярытэтаў»	19.00	6
27.03	Псіхалагічная гасцёўня «Чуткі і плёткі»	18.00	11
4.04	Псіхалагічная гасцёўня «Духоўнасць адносінаў – аснова сям'і»	18.00	2
03.04	Семинар-практыкум «Эфектыўнае рэзюмэ»	18.00	11
10.04	Трэнінгавы модуль «Ключавыя навыкі паспяховай камунікацыі». Заняткі 1: «Кіраванне сваім станам»	18.00	2
10.04	Семинар-трэнінг «Мастацтва кіраваць сабой»	18.00	10
10.04	Семинар-практыкум «Тайм-менеджмент, або Эфектыўнае планаванне часу»	18.00	11
16.04	Трэнінгавы модуль – заняткі 2 «Першы крок у кар'еру: сумоё»	18.00	1
17.04	Трэнінгавы модуль «Ключавыя навыкі паспяховай камунікацыі». Заняткі 2 «Магія слова»	18.00	2
17.04	Семинар-практыкум «Чуткі і плёткі: асаблівасці распаўсюджвання інфармацыі»	19.00	6
17, 24.04	Трэнінгавы модуль «Куды прыводзяць мары, або Сямейныя каштоўнасці»	18.00	7
17.04	Семинар-трэнінг «Рэцэпты шчаслівых адносін»	18.00	10
23, 24.04	Трэнінгавы модуль «Справы сямейныя»	18.00	2
24.04	Семинар-практыкум «Формула шчаслівай сям'і»	19.00	6
24.04	Семинар-практыкум «Бацькоўскія сцэнары: зразумець і выбраць свой шлях»	18.00	11
08.05	Прэзентацыя «Паспяховае працаўладкаванне, ці Чаму з мноства кандыдатаў абяруць менавіта вас»	19.00	6
08.05	Семинар-трэнінг «Самаарганізацыя, або Вакцына супраць ляноты»	18.00	7
08.05	Семинар-практыкум «Relax, або Дазволь сабе расслабіцца»	18.00	11
15.05	Семинар-трэнінг «Маніпуляцыі ў перамовах»	18.00	2
21.05	Псіхалагічная гасцёўня «Стрэс-менеджмент»	18.00	1
15.05	Семинар-практыкум «Законы памяці»	19.00	6
15.05	Семинар-трэнінг «Экзаменацыйны стрэс, або Жыццё падчас сесіі»	18.00	10
15.05	Семинар-практыкум «Сесія: стратэгія поспеху»	18.00	11
29.05	Псіхалагічная гасцёўня «Кола фартуны, або Выбар заўсёды застаецца за вамі»	18.00	7
29.05	Семинар-практыкум «Антынікацін, ці Як зрабіць тое, пра што даўно марыў»	18.00	11
30.05	Псіхалагічная гасцёўня «Самаарганізацыя, або Вакцына супраць ляноты»	18.00	2

ПАСЯДЖЭННІ СПК (СУСТРЭЧЫ КЛУБА)	
28.02	Таямніцы жаночай душы і мужчынскай псіхалогіі
29.03	Мы ёсць тое, што мы ядзім?
25.04	Грошы для мяне...
23.05	Уменне сказаць «не», або Быць сабой
ВІДЭАСАЛОН	
14.03	Як жыць з тым, хто не падобны да іншых? м/ф «Чалавек дажджу»
11.04	Як не згубіцца ў віртуальнай рэальнасці м/ф «Сведомасць»
02.05	У пошуках пункта апоры м/ф «Тэорыя хаосу»
НАВУКОВАЕ ВІДЭА «ТВОЙ ПОГЛЯД»	
21.02	ЁН і ЯНА: Ці магчыма захаваць каханне?
21.03	Таямніцы мозгу: разумовы погляд ці парушэнне ўспрымання
18.04	Хімія цела, або Троху пра гармоны
16.05	Лета: чаканні і рэальнасць

Пачатак у 19.00 (інт. № 2)

ПСІХАЛАГІЧНАЯ ЛАБАРАТОРЫЯ	
13.03	«Сістэмны падыход у псіхалагічным кансультаванні»
17.04	«Метафарычныя карты ў практыцы псіхалага»
22.05	«Псіхадынамічны падыход: выкарыстанне вобразаў сімвалдрамы»

Пачатак у 18.00 (інт. № 11)

Увага!

На базе псіхалагічнай службы БДУ працуе ДЫСПЕТЧАРСКІ ПУНКТ

Калі вы хочаце

- атрымаць экспрэс-кансультацыю па праблемах зносін, самапазнання, самарэгуляцыі, паспяховай падрыхтоўкі да экзаменаў і г. д.,
- задаць любое пытанне наконнт запланаваных мерапрыемстваў (трэнінгаў, заняткаў, семінараў),
- падзяліцца набалелым, ведаючы, што вас уважліва выслухаюць і дадуць прафесійную рэкамендацыю,

дастаткова набраць нумар **(017) 209 56 07.**

Таксама па гэтым тэлефоне вы можаце запісацца ў трэнінгавую групу і на індывідуальную кансультацыю да псіхалага.

Час працы: 9.00 – 21.00 (пн.–пт.) Давайце супрацоўнічаць!

10 студзеня 2012 г. да псіхалагічнай службы БДУ далучыўся **цэнтр перспектывага дзяцінства БДУ**, што дало магчымасць пашырыць поле дзейнасці псіхалагаў і ўзбагаціць новым кірункам, звязаным з вырашэннем праблемы гатоўнасці студэнцкай моладзі да сямейнага жыцця і свядомага бацькоўства.

Праблема дэмаграфічнага развіцця нашай краіны, якая абвастрылася сёння да неабходнасці забеспячэння нацыянальнай бяспекі, турбуе і ўрад, і навуковую грамадскасць, і спецыялістаў-практыкаў, і грамадзян, якія неабякава ставяцца да такіх важных пытанняў. У некаторых даследаваннях падкрэсліваецца, што толькі адносна невялікая колькасць

НОВЫ ПОЗІРК НА СЯМ'Ю: СВЯДОМАЕ БАЦЬКОЎСТВА

бяздзетных пар не можа мець дзяцей па медыкабіялагічных прычынах. У

астатніх выяўляецца негатоўнасць да свядомага бацькоўства: яны не жада-

юць мець дзяцей. Немалая колькасць дзяцей-сацыяльных сірот, дзяцей-бес-

прытульнікаў сведчыць, што, на жаль, для многіх мужчын і жанчын, якія ўжо маюць дзяцей, бацькоўства так і не стала ўсвядомленай місіяй.

Гэтыя сумныя факты перш за ўсё звязаны (як падкрэсліваецца ў Нацыянальнай праграме дэмаграфічнай бяспекі Рэспублікі Беларусь на 2007–2010 гг.) з негатоўнасцю моладзі да бацькоўства. Між іншым, найбольш спрыяльным перыядам для шлюбу і нараджэння дзіцяці з'яўляецца ўзрост 19–25 гадоў, што для многіх маладых людзей супадае з перыядам навучання ў вышэйшых навучальных установах.

Бацькоўства павінна нараджацца яшчэ да таго, як з'явілася дзіця, і абавязкова быць свядомым. Таму патэнцыйным мамам і татам зусім не лішнім будзе пазнаёміцца з рознымі тыпамі бацькоўскіх паводзін, засвоіць асноўныя

мадэлі сямейных адносін, спасцігнуць азы догляду, выхавання і развіцця немаўлят і, увогуле, папрактыкавацца ў вырашэнні разнастайных «сямейных» пытанняў. Дык чаму не сумясціць карыснае з прыемным: атрымліваць прафесію і рыхтавацца да бацькоўства? Ажыццявіць гэты намер можна, напрыклад, на занятках «Школы свядомага бацькоўства», якая пачне працаваць з другой паловы лютага 2013 г.

Што такое бацькоўства, мацярынства, дзяцінства, сучасныя дзіцяча-бацькоўскія адносіны, якія юрыдычныя пытанні часам узрушваюць да таго ціхую сямейную затоку – вось далёка не поўны пералік пытанняў, якія плануецца разгледзець на занятках. Прыходзьце, БУДЗЕ ЦІКАВА!
Наш тэлефон: **(017) 259-70-61.**
Наш адрас: **вул. Кальварыйская, 9-736 (будынак Інстытута журналістыкі).**
Падрабязную інфармацыю пра дзейнасць «Школы свядомага бацькоўства» можна атрымаць на сайце **cpd.bsu.by.**

«ТВОЙ ПОГЛЯД» НА ПСИХОЛОГИЮ ЯК НАВУКУ

«Навуковае відэа» – гэта праект студэнцкага псіхалагічнага клуба, створаны ў кастрычніку 2011 г. для студэнтаў-псіхалагаў і ўсіх тых, хто **цікавіцца псіхалагічнымі феноменамі**, метадамі псіхалагічнага даследавання і практычнай псіхалогіяй.

«Навука – гэта цікава!» – такі дэвіз праекта «Навуковае відэа». Нашы сустрэчы праходзяць у форме сумеснага прагляду навукова-папулярных і дакументальных фільмаў з наступным абгульненнем атрыманага вопыту ў форме дыскусіі. Прыемным бонусам становіцца складанне метадычнай скарбонкі або папаўненне слоўніка псіхалагічных тэрмінаў. Усё гэта дае магчымасць удзельнікам праекта ў максімальна даступнай форме пазнаёміцца з сучаснымі псіхалагічнымі тэорыямі, нечаканымі эксперыментамі, а таксама прыёмамі індывідуальнага кансультавання і групавой працы.

Пытанні, якія ўздзімаюцца падчас абмеркавання відэа-матэрыялаў, разнастайныя і могуць быць звязаныя з рознымі галінамі псіхалогіі:

- Чаму падлеткаў вінавацяць у няўважлівасці?

- Што такое «абсесійна-кампульсіўнае засмучэнне», і якім чынам яно выяўляецца?
- Змаглі б мы прайсці «зефірны тэст»?
- Дзе грань паміж разумнымі асцярогамі і фобіяй?
- Ці можам мы змяніць свой характар?
- Экстраверт або інтраверт: як зразумець, хто перада табой?
- Адрэналінавыя наркومانі – хто яны?
- На першы погляд можа здацца, што ў сучаснай інфармацыйнай прасторы відэа псіхалагічнага зместу шырокадаступныя, дык чаму ж праект карыстаецца папулярнасцю? Апытанне нашых пастаянных удзельнікаў паказала, што:
- некаторыя студэнты з радасцю цытуюць сваіх выкладчыкаў псіхалогіі, тым самым замацоўваючы матэрыял, які гучаў на лекцыях;
- іншыя падмацоўваюць

убачанае прыкладамі з жыцця, бо тэорыя без практыкі бескарысная;

- хтосьці пашырае рамкі пытання, якое вывучае, за кошт трактоўкі з пазіцыі іншых дысцыплін, напрыклад, вельмі каштоўнымі былі каментары студэнта-фізіка пра ўспрыманне колеру, студэнткі-эканамісткі на конт уздзеяння рэкламы;
- некаторыя, знаходзячыся ў пошуку рашэнняў, задаюць каверзныя пытанні, выводзячы дыскусію на больш глыбокі ўзровень прапрацоўкі праблемы і яе асэнсавання;
- таксама ёсць тыя, хто на сустрэчах «Навуковага відэа» чэрпае натхненне для сваіх творчых пачыненняў.

Як кажа народная мудрасць, вер не скажу, а паказу. Мы запрашаем далучацца да нашага праекта, і вы зможаце падзяліцца сваім поглядам і даведацца больш пра свет навукі псіхалогіі. Праект «Твой погляд» праходзіць адзін раз у месяц па адрасе: **вул. Кастрычніцкая 2–308 (інт. № 2).** Па дадатковую інфармацыю можна звяртацца да супрацоўнікаў псіхалагічнай службы па тэлефоне **(017) 209-56-07.**

АДНОСІНЫ З ЧАСАМ: ВЫЙГРАЕ ТОЙ, ХТО ПЛАНУЕ

Сучасны рытм жыцця прад'яўляе высокія патрабаванні да студэнтаў, якія павінны быць **актыўнымі і працаздольнымі.**

Даводзіцца шмат часу траціць на падрыхтоўку, атрымліваць ва ўніверсітэце, грэбаваць паўнаватасным абедам, пераносіць прастуду «на нагах». Таксама шмат каму не хапае часу, які можна было б правесці з сям'ёй, сябрамі або блізкімі людзьмі, не ўсе знаходзяць магчымасць заняцца спортам, схадзіць у трэнажорны зал. Між тым, далёка не заўсёды лішнія гадзіны, праведзеныя за падручнікамі і канспектамі, дазваляюць дамагчыся больш высокага выніку.

Існуе мноства тэхнік, практыкаванняў і метадык, накіраваных на тое, каб навучыцца працаваць менш, але больш прадуктыўна. Усё гэтыя тэхнікі грунтуцца на агульных прынцыпах. Вось самыя важныя з іх.

1. Плануйце. 10 % часу, выдаткаванага на планаванне, эканомяць 90 % часу пры вырашэнні пастаўленых задач. Пачніце са складання агульнага спісу спраў і дапаўняйце яго са з'яўлен-

нем новых задач. Выканаўшы чарговае заданне, выкрасіце яго. Такое адсочванне дадае адчуванне завяршэння і руху наперад, што служыць добрай матывацыяй і дадае энергіі.

2. Думайце на паперы. Напісанне дазваляе павысіць канцэнтрацыю і лепш засяродзіцца.

3. Расстаўляйце прыярытэты. Для павелічэння прадуктыўнасці неабходна вызначыць галоўную на дадзены момант задачу і прымусяць сябе працаваць менавіта над ёй. Сутнасць кіравання часам складаецца ў тым, каб дапамагчы вам своечасова вызначыць галоўную справу.

4. Аддзяліце тэрміновае ад важнага. Ствараецца вялікая ілюзія прадуктыўнай працы, калі мы займаемся тэрміновымі і няважнымі справамі. А вось важнае і нетэрміновае пытанне можна адкласти, аднак рана ці позна такія справы становяцца вельмі тэрміновымі, як, напрыклад, курсавая або дыпломная праца, калі падыходзіць тэрмін здачы. Каб павялічыць прадуктыўнасць, трэба вырашаць тэрміновыя і важныя задачы, потым важныя задачы, але нетэрміновыя ў дадзены момант, і не займацца тым, што не мае значэння.

5. Стварайце групы аднаватных заданняў і спраў у блокі. Вы эканоміце значную частку часу, калі будзеце аплываць усе рахункі ў адзін дзень, рабіць па некалькі тэлефонных званкоў запар, купляць усё за адзін раз, гатаваць ежу наперад.

6. Захоўвайце працоўнае месца і камп'ютар у парадку. У большасці выпадкаў 30 % часу траціцца на пошукі патрэбнага прадмета, інфармацыі, тэлефона і г. д.

7. Усталёўвайце сабе дакладныя тэрміны. Праца расцягваецца на ўвесь адведзены для яе час.

8. Старайцеся засяродзіцца на адной справе ад пачатку да канца. На «ўпрацаванасць» траціцца больш часу, чым на саму справу.

9. Старайцеся знаходзіцца ў добрай фізічнай, разумовай і эмацыянальнай форме. Каб працаваць з поўнай аддачай і папаўняць запас энергіі, неабходна правільна харчавацца, размяркоўваць фізічныя нагрукі і адпачываць.

10. Вызначце, калі вам лепш працуеца (раніца, дзень, вечар). Плануйце рашэнне самых складаных задач на максімальна прадуктыўны для вас час.

Калі вас зацікавіла дадзеная галіна ведаў і практыкі, прыходзьце да нас на заняткі ці звяртайцеся па індывідуальную кансультацыю.

